

„ROBOTCHYJ NAROD“

(THE WORKING PEOPLE)

The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.

THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

Published weekly by

THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA

Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

Subscription \$2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ!

ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ — одиноку соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знане яке повинне мати кожний працюючий клясово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на світі, то читай все „Робочий Народ“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

„ROBOTCHYJ NAROD“

Box 3658 (Sta. B.)

Winnipeg, Man.

Чи скоро?

Чи скоро скінчаться кровава війна, котра спинила прогрес людства, здержала горожанське життя проливом крови соток тисяч невинних людських жертв, зруйнувала надії десятків тисяч родин, які втратили у сім кровавим водокрутт своїх дітей, татів, приятелів, рідняк, обернула майже цілу європейську кулю в „плач і скрегіт зубів“?

Се питане ставить кожний, хто більше менше інтересує ся долею людства; воно, як розпечене желізо, пече мозок тих, котрі надвичайно зацікавлені в війні, і її закінченні, і тих, котрі живуть в місцевостях, де відбуває ся війна, котрих родичі є гарматним мясом для війни.

Чи скоро, нарешті, скінчаться ця страшна різня? — ставить собі се питане кожда культурна людина, — кожда, в котрій серце на місці і котрої голова не одурена сивим вихром воєнних подій і патріотичного божевілля.

Вже 8 місяців минуло, як так званий цивілізований світ знаходить ся в страшнім воєннім пожарі, де згорюють до тла всі багатства народів, збудуї гнієм людського розуму і працею цілих поколінь і великі простора цілої земської кулі підлягають варварським руйнуванням.

Вже є сотки тисяч забитих, стілько вже і ранених і покарєчених. Кінця всему тому навіть й не видно; кожда сторона стоїть твердо і не думєе обговорювати справу мира. Кожний з них твердо і з більшою енергією робить своє діло, маючи надію, що противна сторона уступить ся.

Коли ж наступить сей момент? — Трудно представити, щоби союзні держави (Англія і др.) примусили Німеччину уступитись, себ-то піддатись. Тому вони мусять не тільки відперти навад німецьку армію до їх границі, але також розбити її на голову. Зробити се як бачимо, не так воно легко. Цілий хід війни за послідних кілька місяців показує нам ясно. З місяця вересня, т. є. майже з того моменту, як проводарєви французької армії удало ся смерті рішучий похід німецьких полків на Париж, ціла війна опинилась у вузьким кутку, з якого ні модерна стратегія Жоффра, ні рішучість фон-Клюка не можуть її витягнути.

Але в той же час стоять по обох сторонах около 5-6 мільонів добре зорганізованих і добре вимуштрованих воїнів, маючих модерне оружє і чудові канони!

З другої сторони і Німці на західнім театрі війни навряд чи зможуть розбити на голову своїх противників.

Вони перше всего мусять ділати свої сили на два фронти; вони, значить, не мають можливости вислати проти французко-англійсько-бельгійської армії свою достатньо численну армію; а подругому, чим довше тягнеть ся війна, тим більше збільшують ся воєнні сили Англії, яка маючи около 400 мільон. населєня, може дати велике число гарматного мяса.

На східнім театрі війни воєнне положєне також не певне. Росія поки що не винувнила надії своїх союзників. Маючи численно великі армії, вона не пошкодила багато Німеччині, але навпаки пару разів вістала побита Німеччиною.

Правда, в Австрії вона щось то дістала; та такі здобутки мають мале значєне для західного фронту війни, де властиво повинен рішити ся кінець війни.

Війна могла б скінчати ся скорше, наколи б Італія, а при тім самім балканські держави прилучили ся до союзників. Але послідні, як видно залежать від подій в Дарданєлях.

Помимо того, щоб дістати в руки Дарданєлі, то справа не є так легка, як представляли собі союзники і ще не відомо, як вони скінчять там свою боротьбу. Німецька дипломатія здаєсь випускає спосіб заткати рот Італії кавалком австрійської території.

А по всему тому видно, що мимо ворожих держав

лишуть ся такими самими, як були вони перше.

При таких умовах тяжко представити собі можливість рішучої побіди в якій небудь стороні, наслідком чого є дуже трудно предсказати ту хвилю, коли одна, чи друга сторона заговорить о мирі.

Війна з її безглуздою різнею, варварством, загальним руйнуванням, безмірними жертвами, нелюдськими стражданнями і неімовірними страховищами може продовжати ся без кінця на сором і ганьбу всіх нас і всего цивілізованого людства.

Чи не є вже час з'організувати і свідомим робітникам, коли невідразу через посередництво свого інтернаціонального союзу, то незалежно в границях кожної нації, грімно, рішучо, і енергічно піднести свій могутий голос за спокоєм, — зроби ти певний вплив на свої правительствє, які розпочали б переговори о мирі.

Ті, хто не бере участі у боротьбі, а страждає від її наслідків і неосліплений патріотичним люджерством, ті, котрим дорогої інтереси розвитку людства і його прогресу, ті, котрі високо держать наса робітничого руху і його ідеалів, — всі вони ставлять собі питанє: чи скоро скінчаться сей варварський, кровавий бенкет смерті і руйнування?... Чи скоро?... „Нов. Мир“.

Внутрішня війна в Англії.

Читаючи англійську капіталістичну пресу, одержуєш вражіння, неначе Англія воює не з Німеччиною, а з своїми робітниками.

Ціла преса — від поважної „Таймс“ аж до уличної газети „Дейлі Мейл“ — посвячує кожного дня великі, обширні статі робітничим питанням.

Робітників бомбардує ціла капіталістична „артилерія“. У всіх тих статях стріляють аргументами, порадами, лайдацтвами і погрозами.

А тисячі робітників все-ж таки страйкують і не рухають ся з місця. Вони мов і не чувають криків: „Вітчизна zagrożена“....

Перші zagrożили страйком желізничі робітники. З часів початку війни желізничий рух збільшив ся удвоє в порівнянню з часами сулюкою. Богато желізничих робітників вступило до армії. З сєй причини робота збільшилась ся, а число робітників майже зменшилось удвоє.

Правительствє платить желізничим компаніям за спішні потяги, а також звертає інші утрати за зменшенє пасажирських потягів.

Але робітників у всіх тих рахунках забули! Іх примусили робити у двоє тяжше за таку саму платню як перед війною, не рахуючи ся з тим, що підчас війни, ціна на житєві продукти піднесла ся.

Робітники наперед дали знати правительствє, що будуть страйкувати наколи їхні жаданя не будуть задоволені.

Правительствє скоро задоволило їхні жаданя і потяги тепер їдуть як й передше.

За приміром желізничих робітників підняли ся робітники, що заняті на доках кораблів. Тепер они обговорюють питанє о страйку. Кораблі з житєвими продуктами приходять до Англії не у великим числі, і коли є робітники відкажуть ся роботи, то цілому краю грозить голод.

Але більше всего на капіталістичну Англію мав вплив страйк 12 тисяч машиністів у Гласгові і кільканадцять тисяч робітників у портовім місті Клойд. Сі робітники заняті виробом оружя і амуніції для англійської армії.

Капіталістична преса загомонїла: „Робітники, які з вас роботи? Армія потребує амуніції, а ви застановляєте роботу за яких то дрібних чотирох центів на годину!..“ — Так пишуть їх газети.

Ніхто не питає, де-ж пропав патріотизм фабрикантів, котрі встановлюють свої підприємства також за сих дрібних чотирох центів на годину. Навпаки преса співває хвалебні гимни фабрикантам канон, які в посліднім часі збільшили число машин і роблять день і ніч, бажаючи тим збити Німців. За таку екстра роботу вони ставлять правительствє такі ціни, які роблять правительствє біднішим на 5 мільонів доларів денно. В сєм випадку ніхто не каже, що се не патріотично! Та самі фабриканти ставлять ціну на свої вороби, користаючись тим, що нема конкуренції.

Воєнні контракти зробились в Англії публичними скандалами. Контрактори заробляють мільони на робітниках, а на випадок, коли робітник упоминає ся за високою платнею за свою працю, то ім говорять, що вони гірші Німців. Контракторські скандали дійшли аж до парламенту.

Доведено, що контрактори військового убраня беруть гроші за добрий, міцний, шерстяний і теплий матеріал, а замість такого матеріалу дають правительствє гнилий і слабкий, так що один заступник в парламенті розірвав се убранє своїми руками перед очима цілого парламенту.

Мясо для армії дають вони таке, що коли його побачив доктор, то сказав сейчас закопати його у землю, бо воно не тільки не адатне для їди, але й заражує повітря.

Одна фірма деревляничих виробів дістала замовленє, яке дало її 25 тисяч доларів чистого надвишки за один тиждень. І коли міністер фінансів пояснив фінансовє становище краю, він словом не згадав о контракторах. Але в той же час широко застановив ся на робітниках і в підлий спосіб обвинював їх тим, що вони страйкують тільки тому, що богато пють і заявив, що правительствє має силу у своїх руках і не допустить до того, аби істнованє нації залежало від таких дрібниць, як кілька центів.

Розуміть ся, що перше всего настрашились шинкари, боючись, щоб правительствє не пішло за приміром царя Николая та не закрило їхні заведеня. Для того вони скоро заявили, що правительствє дістає від них річно 85 міль. доларів і колиб вони втратили торговлю, то правительствє понесе на тім також певні страсти. Робітники все те назвали підлою балачкою і страйкували дальше.

Звичайний, але свідомий робітник дає відповідь від міністрови фінансів фактами, основаними на рахунках і цифрах:

„Я робітник, маю жінку і шестеро дітей і заробляю по \$7.50 тиждєво: в початку війни потрібні для мене бохонці хліба піднеслись на один долар більше. З мясом я плачу тиждєво більше як 75 ц. Коли обрадуєт ся всі тяжеві видатки, після теперішньої дорожничі, то між розхїд підніє ся на 3 дол. тиждєво більше. Де мені їх дістати? Чи маю зменшити хліб для моїх дітей? Чи прото лишити мою семку без хліба?... В той час мій фабрикант, де я роблю, кожного місяця заробляє по 10 тисяч доларів більше, як перед війною.“

Се не є слова шїяка, а робітника, котрий у свої кишені має і одного цента на пиво!

Цікаво знати, що йому відповів на се ліберальний міністер фінансів?

Війна і Україна.

Україна в теперішній війні являє ся предметом соперництва двох держав російської і австрійської. Російська і австрійська держави виписали на своїх прапорах девіз виволодження поневоленних народів: австрійська армія повинна освободити Українців від російської армії, на російській території, російська повинна виволодити „русских в Галиції“ чи там „Подаремную Русь“ як називають російські націоналісти українське населєнє і українську частину Галичини — від австрійської армії.

Як-же віднеслись Українці до війни і як держави російська і австрійська освободжували Україну?

Всі українські буржуазні партії в Галичині і в Буковині стали безумовно по стороні Австрії і її політики, віруючи, що зреалізованє плянів тої політики принесе красшу будучність українському народови. Погром Росії австрійськими військами, закінчить ся поставленєм незалежної української держави. „Діло“, орган найсильнішої української партії набиває війну „пожаловано“ і „святою“. Тільки одна українська соціал-демократична партія заявила ся проти війни. Резолюція М. Ганкевича прийнята з'їзд української соціал-демократії в марці 1914 року, внаслідок різко противоєнне становище в міжнародній рїшеня міжнародних з'їздів. Але та резолюція являєсь, що коли повстане війна, а повстане против нашої волі, то український пролетар виступить против царської Росії, як против Вастіал пролетаряту і народів, з котрої український нарід тільки тоді виволодиться, коли вилудуть її стіни. На початку війни всі українські партії в Галичині злучились до війни російській Україні, і в своїй маніфєсті стали за Австрію против Росії.

В звязі з війною повстав також так званий „Союз для Визволення України“ оснований політичними емігрантами в російській Україні, який не має ніякого впливу на російській Україні і ніяких тамже звязів.

Треба підчеркнути факт, що австрійський ентузіазм галицьких і буковинських Українців не має границь. Ми не можемо судити як віднеслись до війни російські Українці та як для тої справи нема в нас ніяких даних. З початком війни правительствє заборонило видавати всі українські часописи, книжки і розв'язало всі товариства, а українських діячів масово поарештовувало. Знаємо тільки, що обі впливові українські партії: Т. У. П. (Товариство Українських Прогресистів) котре єдине всі буржуазні напрямки, і У. С. Д. Р. П. (Українська Соціал-Демократ. Роб. Партія), котра особливо сильна була в Екатеринославщині і Київщині, що обі они не симпатично віднеслись до покликів австрійських Українців.

Коли Т. У. П. заявило свою лояльність російському правительствє, то У. С. Д. Р. П. противно віднеслась до нього непримиримо всрожо. Її покликком було політична свобода в Росії і автономія України. Націоналістична агітація Донцова і тов. встрітила на сторінках українського марксовського журвала „Дві“ остру критику. Так віднеслись Українці до війни. Як-же почалося „освободжуванє“? На початку війни в Галичині йшло гарно. Здавало ся, що настала хвиля угоди між

країнами і П. Сали в одушевлений котрий мав фанатично-галицькі з Поляків ухвалює польських легіонєв Українці, полки. Українські східний польськї „Поляків“ ські війська —

Кілька днів про українськї і Українці! Не наслідства, а в носам не було без суду, без п. Всі австрійськї ми.

Мимо того фільський є остали вірні Австрійцї, щє брє знати, щє арємную Русь І дісноє.

Кі в рука лічина, о Інциів. Вє літичні, в мічні (кром розв'язанє заборонє замкнені. брінський їду нег і бить не м кавом з 1876 р мовою в цілій джене, си давати по нож в по на україн видані в „Русифіка Петербурськє Однім уд тичні, ку баня з іп то народа ці і борот

Соціалізм В евангеліях

Много є в евангеліях, ко Хреста соціалістичні, ко

На полів в ічальність за тіньскі церкв соціалізму і п

ласти наук пр ціяльних, піс стіанських с

поли не евангелія Христовім, прихильним і „сильним м

ни кажуть, щє ворогом церкв віддав своє ж старою жідів деопотичною жавою. Як є правдивим, т

го соціаліста „Новий Зав сповнить лн вок, як урп Хреста у збі вих членів.

Але нім справу під членствє, п перше, чи дієво має ш соціалізом. мо про Хрест, мистіть с евангеліях, го локам жерел